

Od mraka prema svjetlu

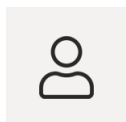
 pobjeda.me/clanak/od-mraka-prema-svjetlu

Dirigent Mladen Tarbuk za Pobjedu pred večerašnji nastup sa Crnogorskim simfonijskim orkestrom

Orkestar je prilično mlad i jako je otvoren za sugestije, rekao bih da se da modelovati, reaguju na ono što im dirigent kaže i trude se da postignu onu zvučnu koncepciju koju dirigent ima. To je jako lijepo i to je dosta rijetko – rekao je Tarbuk

MUZIKA KAO VRSTA SAMOANALIZE: Mladen Tarbuk

Autorka:

[Dragana Erjavšek](#)

Objavljeno: 10.12.2021. 11:50

[Dodaj komentar](#)

Omaž Šomiju u Dodestu

25.12.2021. 14:29

Mićoviću državna nagrada "Miroslavljevo jevanđelje"

25.12.2021. 11:39

Priča o višeslojnosti svakog ljudskog bića

24.12.2021. 18:38

Trajno oblikovao i obilježio kulturnu scenu

24.12.2021. 15:17

Prikaži sve vijesti

Prvi od šest koncerata Crnogorskog simfonijskog orkestra sa gostujućim šefom-dirigentskom iz Hrvatske Mladenom Tarbukom biće održan večeras, u 20 sati, u Muzičkom centru Crne Gore. Na programu su djela Mocarta, Baha i Bramsa, a solo dionicu u Bahovom „Koncertu za violinu, gudače i čembalo u A-molu“ će svirati violinistkinja Milana Bjelobaba.

Poznati hrvatski dirigent, kompozitor i pedagog Mladen Tarbuk je prije tri godine prvi put nastupao sa našim nacionalnim orkestrom. Za Pobjedu je, između ostalog, govorio o tome koliko je CSO drugačiji nego prošlog puta kada je radio s njima, o Antonu Brukneru koji će biti na programu sljedeće sedmice, kao i o razlici između stvaranja i komponovanja.

Šta je posebno izazovno kod Bruknera kad radite sa orkestrom?

Prvo što je jako složena forma gdje su djela puno duža od ovih uobičajenih simfonija. To je monumentalno, to su zbilja 60-80 minuta dugačke simfonije, pa na program i ne treba staviti ništa drugo osim te simfonije. Tako smo i ovdje napravili. To je, ja bih rekao, i na jednoj duhovnoj razini vrlo kompleksna muzika zato što Brukner ima jednu svoju priču, koju u stvari svaka simfonija ispriča, koja bi se mogla sažeti najjednostavnije na „od mraka prema svjetlu“. On je bio jako pobožan čovjek, nikad nije zasnovao familiju, živio je sam i nekako je kroz muziku pokušao cijelo to bogatstvo svog unutrašnjeg života iskazati. Ali taj unutrašnji život je i odnos prema drugima i ta samoća u kojoj je živio, i to je u stvari jedan dijalog sa njegovim drugim ja ili možemo reći bogom. Tako da je ta muzika strašno uzbudljiva – ona je neka vrsta samoanalize i ne mora to čovjek slušati samo s neke religiozne strane, da ne biste krivo shvatili, nego je to jedna vrsta introspekcije koju svi moramo raditi.

Ali i kompozitori koji su imali porodice bili su jednako naklonjeni preispitivanju i razgovorima s Bogom, poput Baha, recimo, kojeg ćete izvoditi večeras.

Veza sa Bahom je i ta što je Brukner bio izuzetan orguljaš, možda najveći orguljaš svog vremena, tako da orkestar tretira kao goleme orgulje; to je isti taj način stvaranja zvuka koji nas približava baš toj tradiciji.

Je li Brukner ili neko od kompozitora koje ćete izvoditi večeras najbliži onom što vi intimno volite kod muzike?

Dirigenti moraju imati vještinu da se približe svemu što prenose, znači morate biti zbilja autentični. Ja sebi ne mogu dozvoliti da kažem da mi se na nekom programu više sviđa Bah nego Šubert, nego sam ja taj koji je neka vrsta zastupnika sve trojice i ja moram biti najbolji mogući zastupnik i moram iza svake njihove muzičke ideje stajati i prenijeti je i orkestru i publici.

Da li ste baš Vi birali repertoar za ova dva koncerta i zašto ste odabrali te kompozicije?

U trenutku kada sam došao u Podgoricu pljusnula je najgora kiša, pa sam rekao muzičarima: „Evo, usprkos ovom tmurnom i kišnom danu sviraćemo najveseliju muziku koju znam za naš prvi susret, da napravimo jedan program koji će proteći u veselju zajedničke saradnje.“ Bahov A-mol koncert je želja solistkinje, ali druga dva djela, „Figarova ženidba“ i „Simfonija u D-duru“, su oba u D-duru, koji je jedan od najradosnijih tonaliteta, ima najotvorenije i najsvjetlije boje i to su dva djela nevjerovatnog muzičkog humora, tako da je to bio jedan okvir za naš prvi susret nakon tri godine. Nije program previše dugačak, niti zamoran.

Ima li nešto što Vam se kod našeg Crnogorskog simfonijskog orkestra sviđa a još uvijek niste sreli kod nekog drugog orkestra?

Da se vratimo u vrijeme od prije tri godine kada sam imao prvi koncert s njima, to je bila prvo mladost, jer je orkestar prilično mlad i jako je otvoren za sugestije. Rekao bih da se da modelovati, reaguju na ono što im dirigent kaže i trude se da postignu onu zvučnu koncepciju koju dirigent ima. To je jako lijepo i to je dosta rijetko. Često čak i jako dobri orkestri znaju biti tvrdoglavi, već su se na neki način uhodali i znaju oni najbolje kako se nešto svira i to se ne može nikako iz te kolotečine pomaknuti, što za jednog dirigenta nije stimulativno. Meni kao dirigentu puno je zanimljivije da mogu oblikovati i zvuk i formu onako kako sam zamislio. Zato je i zanimljivo slušati razne dirigente. Poenta i jeste u tome da vi istu kompoziciju možete čuti u sasvim drukčijoj interpretaciji i to je ono što muziku čini živom.

Da li više volite da budete dirigent ili kompozitor?

Teško je jasno reći što je primarno. Meni je cijeli život bio jako interesantan kontrapunkt tih različitih smjerova promatranja koji postoje u te dvije stvari. Kad ste kompozitor imate svoje ideje koje pokušavate pretočiti na papir i onda ste jasno sretni kada to čujete, to što je bilo u sferi vaše mašte i imaginacije, pa kad to čujete u stvarnom prostoru. Dirigent već ima napisan predložak i mora prepoznati šta je kompozitor zamislio, u čemu znanje iz kompozicije jako pomaže, i onda to mora realizovati. Kad sam bio mlađi nisam imao previše povjerenja u one koji su me izvodili, bio sam sretan kad mogu ja sam biti dirigent vlastitih kompozicija. Moram priznati da sam s godinama počeo uživati upravo u tome o čemu govorim, u tome kako me neki kolega ili koleginja pročitaju i kako oni vide ono što sam ja zamislio.

Ne smijemo ostati u svom zabranu

Koliko ste upoznati sa tradicionalnom i savremenom muzikom iz Crne Gore i da li imate želju da neko od tih djela izvedete sa ovim orkestrom?

Meni se čini važnim da jedno tijelo kao što je Crnogorski simfonijski orkestar bude upravo najveći promoter crnogorske već postojeće umjetničke muzike, a jasno i savremene. Na tom polju ja sam već razgovarao sa nekoliko kolega koje znam. Prije svega kolega Tamindžić (Aleksandar, prim. aut.) koji je nasljednik svog oca i tu bih volio nešto napraviti u smislu promocije djela njegovog oca (Bora), a tu je kolega Žarko Mirković koji je izvanredan kompozitor, čiji opus prilično poznajem i mislim da je na jako visokoj razini. Tu postoji još veliki broj mlađih ljudi, možda u ovom trenutku manje poznatih, ali bih se vrlo rado upoznao s njihovim djelom i mislim da je jako važno ne izvoditi već i snimati i promovisati tu muziku, jer nikad ne smijemo ostati u nekom svom zabranu, u nekom svom krugu, nego se moramo svi skupa truditi i komunicirati.

A hoćemo li jednu vašu kompoziciju čuti na jednom od ovih šest koncerata?

Svakako. Stavio sam za jedan od koncerata na program svoju kompoziciju koja je napravljena za jedan mali gudački sastav. Zove se „Sebastian im Traum“ jer se moj najstariji sin zove Sebastijan. To je jedna kompozicija koja se jako puno izvodila i koja je jedna vrsta mog zaštitnog znaka i to će biti crnogorska premijera.